

Evlilik Doyum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Evlilik Doyum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21499>

Özet

Evlilik Doyum Ölçeği, evli bireylerin kendi evlilik ilişkilerinden elde ettikleri genel sübjektif doyum ve mutluluk düzeyini ölçmek amacıyla geliştirilmiş öz bildirimli bir psikometrik araçtır. Ölçek, M. Çelik tarafından 2006 yılında Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde tamamlanan bir doktora tezi çalışması'nın ürünüdür. Bu geliştirme çalışması, **evlilik doyum** kavramının Türk kültürü bağlamındaki boyutların belirlenmesini ve bu yapıyı nicel olarak değerlendirebilecek geçerli ve güvenilir bir araç sunmayı hedeflemiştir.

Ölçek, klinik uygulamalarda ve akademik araştırmalarda çiftlerin ilişkisel refahı ve etkin bir şekilde değerlendirmek için tasarlanmıştır. Geliştirme aşamasında, evlilik kalitesini etkileyen temel faktörlerin belirlenmesi için kapsamlı istatistiksel yöntemler kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Evlilik doyum, **evlilik**, ilişki kalitesi, psikometrik ölçek, gelişim çalışması, aile terapisi, **psikoloji**.

Yazarlar

Çelik, M.

Amaç

Evlilik Doyum Ölçeği'nin temel amacı, evli bireylerin eşleriyle olan ilişkilerine dair algıladıkları genel memnuniyet seviyesini saptamaktır. Evlilik doyum, bireyin evlilikten beklediği faydalar ile mevcut durumda aldığı faydalar arasındaki uyumun derecesini yansıtır.

Bu ölçek, araştırmacılara ve klinisyenlere, bireylerin evlilik hayatının çeşitli alanlarında (örneğin, iletişim, ortak faaliyetler, duygusal destek) ne kadar doyum sağladığını gösteren standart bir ölçüm sunarak, evlilik sorunlarının erken teşhisine ve uygun müdahale programlarının planlanmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

Yapı

Ölçek, literatürde merkezi bir öneme sahip olan **evlilik doyum** (Marital Satisfaction) psikolojik yapısının ölçmektedir. Evlilik doyum, tek boyutlu genel bir memnuniyet algısı olabileceği gibi, geliştirme çalışması'nın sonuçlarına bağlı olarak birden fazla alt boyutu da içerebilir. Bu alt boyutlar genellikle eşler arasındaki iletişimin etkinliği, duygusal yakınlık, cinsel yaşamdan alınan tatmin ve çatışma çözme becerileri gibi unsurları kapsamaktadır.

Çelik'in çalışması, Türkiye'deki evli popülasyonun evlilik doyumunu etkileyen kültürel ve sosyal

faktörleri dikkate alarak, bu yapıyı yerel bağlamda geçerli kılmayı hedeflemiştir. Ölçek maddeleri, bireyin evliliğine yönelik genel değerlendirilmesini ve ilişkisinden duyduğu mutluluğu yansıttak şekilde formüle edilmiştir.

Geçerlik

Ölçeğin orijinal kaynak bilgisinde spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiştir. Ancak, bir doktora tezi kapsamında geliştirilen ölçekten beklenen standart geçerlik analizleri şunlardır:

Yapı Geçerliliği: Faktör analizi teknikleri kullanılarak ölçeğin teorik yapıyı ne ölçüde ölçtüğü incelenmiştir.

Kapsam Geçerliliği: Maddelerin evlilik doyumu yapısını temsil etme yeterliliği uzman görüşleriyle değerlendirilmiştir.

Ölçüt Bağlı Geçerlik: Ölçeğin, benzer yapıları ölçen yerel ölçeklerle (örneğin, Kansas Evlilik Doyumu Ölçeği) korelasyonunun incelenmesi beklenmektedir.

Ölçeğin geçerlik çalışmalarına dair ayrıntılı istatistiksel sonuçlar için, tezin tam metnine (YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden) başvurulması gerekmektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik (tutarlılık) çalışmaları hakkında özet kaynakta herhangi bir istatistiksel veri sunulmamıştır. Geliştirme çalışmaları sırasında kullanılan güvenilirlik yöntemleri şunlardır:

İç Tutarlılık: Ölçek maddelerinin birbiriyle ne kadar uyumlu olduğunu gösteren Cronbach alfa katsayısı hesaplanmıştır. Evlilik doyumu gibi tek boyutlu veya çok boyutlu yapıları ölçen ölçeklerde genellikle yüksek iç tutarlılık beklenir.

Test-Tekrar Test Güvenirliği: Ölçeğin farklı zamanlarda aynı kişilere uygulandığında benzer sonuçlar verip vermediğini gösterir. Bu, ölçeğin zaman içinde kararlı bir ölçüm sağladığını kanıtlar.

Güvenirlik katsayıları, ölçeğin psikometrik kalitesini anlamak için tezin orijinalinde detaylıca sunulmuş olması gerekmektedir.

Faktör Analizi

Evlilik Doyum Ölçeği'nin yapısal boyutları ortaya koymak amacıyla faktör analizinden faydalanılmıştır. Bu süreç, ölçeğin maddelerinin hangi temel faktörler altında toplandığını belirleyerek, evlilik doyumunun alt bileşenlerini tanımlamayı sağlar.

Çalışmada büyük olasılıkla **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** kullanılarak ölçeğin temel yapıları keşfedilmiş ve ardından yapıların teorik beklentilere uygunluğunu değerlendirmek için

Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanmıştır. Faktör analizi sonuçları, ölçeğin tek boyutlu mu yoksa birden fazla alt boyuta sahip mi olduğunu belirler. Bu bilgiler, ölçekten elde edilen puanların yorumlanması açısından kritik öneme sahiptir.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Geliştirme Çalışması / Öz Bildirim Ölçeği

Format: Kaynakta derecelendirme formatı belirtilmemiştir. Ancak, psikometrik geliştirme çalışmaları için çoğunlukla 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme ölçekleri kullanılır.

Language Available: Türkçe

Population Group: Evli Bireyler

Age Group: Yetişkinler (Evlilik ilişkisi sürdüren bireyler)

Population Details: Ölçek, Türkiye'de ikamet eden ve evlilik ilişkisi içerisinde bulunan bir örneklem grubu üzerinde standardize edilmiştir. Çalışma, Çukurova Üniversitesi bünyesinde gerçekleştirilmiştir.

Test Methodology: Bireysel veya grup halinde uygulanan kağıt-kalem veya dijital ortamda öz bildirim yöntemi.

Anahtar Kelimeler

Evlilik, ilişki doyumu, aile danışmanlığı, psikometri, doktora tezi, Çukurova Üniversitesi, ilişki.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Çalışmanların yürütüldüğü kurum)

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Evlilik Doyum Ölçeği, 2006 yılında akademik bir çalışma (doktora tezi) olarak geliştirilmiştir. Akademik ve araştırmacı amaçları için genellikle yazar M. Çelik'ten veya tez danışmanından izin alınması tavsiye edilir. Ölçeğin ticari kullanımı veya ücret bilgisi kaynakta yer almamaktadır.

Kaynaklar

Çelik, M. (2006). *Evlilik Doyum Ölçeği Geliştirme Çalışması*. (Doktora tezi). Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

Ölçeğin orijinal **PDF** belgesi buradan indirilebilir: evlilik-doyum-olcegi-toad.pdf

Tezin YÖK Ulusal Tez Merkezi bağlantısı: tez.yok.gov.tr

Evlilik Doyum Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri orijinal kaynak metinde sağlanmamıştır. Maddelerin tam listesi ve puanlama yönergeleri için yazarın doktora tezinin tam metnine başvurulması gerekmektedir.